

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 28

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:
 un an 20 cov.
 6 m. 10 cov.
 3 m. 5 cov.
 1 m. 2 cov.
 Nr. de Duminecă pe an 4 cov.
 Pentru România și străinătate pe an
 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 28

INSERȚIUNILE:

de un sf. guvern: prima dată în
 lună; a doua dată în lună; a treia
 dată în luna de la începutul lunii.

pentru abonații, cu plăcuțe
 și scuturi pe părțile laterale în fața
 și spatele pentru oraș și comitate.

Prețurile pentru oraș și comitate
 sunt următoarele: un an înainte

COMPARAȚIILE D-LUI KOSSUTH.

(2) Ziarul *Neue Freie Presse* a revenit asupra articolului d-lui Kossuth semnalat de noi în săptămâna trecută. Un general a luat condeiul ca să răspundă la una din îndrăznețele comparațiilor.

Vorbind adecă de armată și de ideile independiste pentru reorganizarea ei, Kossuth scrisese că numai o armată națională maghiară poate să creieze o Ungarie puternică. De ce? Urmează argumentarea clasică: pentru-că și Japonia numai grație armatei sale naționale a bătut pe Ruși.

Oprindu-se asupra acestei comparații, generalul ia peste picior pe șeful coaliției și-i dă un răspuns înțelept vrednic să-l cunoaștem și noi.

«Concluzia d-lui Kossuth — zice autorul răspunsului din numărul dela 15 Iunie al ziarului vienez — făcută pe baza unor premise false, că o armată trebuie să fie națională, pentru-a fi și tare, este absolut unilaterală. Acolo unde statul și națiunea sunt una, sentimentul ungar național e, fără îndoială, un factor de izbândă, de care trebuie să fim seama, precum se și ține de obicei. Cine nu știe, că sentimentul național are, în timp de pace ca și de război, o influență prea mare asupra spiritelor, decât să fie neglijat de către conducătorul sau organizatorul armatei. Dar, unde statul și națiunea nu sunt identice, ci se compun din mult multe națiuni naționalități, trebuie ca un

sentiment mai general să înlocuiască pe cel național, — și acesta este *spiritul armatei unitare*, acest principiu de viață și de victorie al ori cărei armate».

Cât se poate de precis și de convingător: da, armată națională, însă numai dacă vei putea dovedi, că țara ta e locuită de un singur popor, că statul tău este expresia fidelă a unei singure națiuni, cu o singură limbă. Așa cum este însă organizat statul de astăzi, armata trebuie să-și caute punctul de razim în ea însăși și în conștiința unității ei.

«Dacă am voi — continuă generalul — să fim increzători în concluzia d-lui Kossuth și să căutăm puterea armatei în baza ei națională, ar fi pe dreptate să recunoaștem, că aceleași concesii trebuie să le facem și celorlalte naționalități din Monarchie, fapt prin care armata s'ar discompune în o mulțime de fracțiuni naționale și ar înceta să mai fie o armată unitară, precum e astăzi și precum puterile străine o socot și o respectă».

Argumentarea generalului, opusă asemănarilor lui Kossuth, e simplă dar convingătoare pentru ori cine:

În unire e țaria armatei. Monarchia noastră fiind un stat poliglot, și voind a face tuturor naționalităților concesia, de a-și avea armata națională, ar însemna a lucra de a dreptul înotriva intereselor statului. Ear favoruri acordate numai unei limbi, în paguba celorlalte, duc la revoluție. . .

Pentru noi mărturisirile astea au un preț deosebit. Cuvântul generalului este expresia tuturor naționalităților nemaghiare din Ungaria și ne pare bine că un specialist și un om așa de sus pus, ca autorul articolului amintit, stăruie în cercurile vieneze pentru recunoașterea drepturilor egale în armată.

Când va fi timpul, deputații nostri nu vor întârzia a-și arăta în parlament credințele lor în chestiunea aici tratată.

SITUAȚIA.

Votul de blam din Casa Magnaților. — Guvernul nu demisionează. — Liberalii contra coaliției...

Mercuri după amiază guvernul *Fejervary* s'a prezentat și în Camera Magnaților. Conte *Desseffy*, îndată după ce primul ministru și-a citit programul de guvernare, a propus o moțiune de neîncredere. Conte *Podmaniczky* a obiectat că nu intră în obiceiurile Casei Magnaților a vota încredere ori neîncredere. Arhiepiscopul *Eszterházy János* și baronul *Prónay* susțin propunerea lui *Desseffy*. *Hegedüs* îi roagă să retragă motivarea, atunci vor vota încredere la mai numeroși magnați. *Desseffy* consimte asta ear presidentul pune la vot propunerea, care se primește cu 54 voturi contra 15. E interesant că nici un prelat n'a luat parte la această ședință.

În urma votului de blam din ambele corpuri legislative ar trebui după prac-

Informațiuni literare.

V.

La Csabad, un târg lângă Timișoara, s'a improvizat o mică serbare culturală. Fiind locul de naștere al poetului german *Lenau*, cetățenii din părțile acele, ajutați de guvern și de scriitorii din Budapesta, i-au ridicat aici un monument. Iar ca să se vadă cum știu maghiarii să prețuiască poezia germană, s'au luat toate măsurile, ca desvălirea monumentului să aibă resonanță în presa de pretutindeni. Nu e întâiul caz când Maghiarii, prin manifestațiile publice, linguesc opinia publică și cercurile literare din Germania.

Dar au și dreptate. Care popor datorește mai multă recunoștință culturii germane, ca cel maghiar? Cine i-a europeanizat? Cine le-a dat acele orașe mândre, cari s'au ridicat în locul stepelor aride? Cine le-a organizat învățământul și le-a crescut scriitorii, cine le-a dat ziarele, aceste arme, cari acum adese-ori se ridică împotriva rămășițelor teutone de prin vreo trei colțuri ale țării?

Iar când e vorba de *Lenau*, datorită lor e și mai mare. Ungur n'a fost el, nefericitul poet, ori cât s'ar sili foiletoniștii din Pesta să-l înrudească cu nepoții lui *Árpád*. A fost silezian după tată și după mamă șvab, — deci neamț de cel mai pur sânge. În poezia lui însă se oglindește o parte a țării ungurești, deșertul dela *Tokaj* în jos, văzduhul aprins și cerul imens deasupra-i. Pe aici și-a trăit el copilăria. Mai este apoi în cântecele lui acel foc sălbatic și aceea melancolie fără margini din melodiile

ungurești, pe cari le cânta și el cu atâta măiestrie. Prin acest colț de țară ungurească și de suflet unguresc, e foarte firesc că *Lenau* să fie aproape de inima concetățenilor nostri.

Lenau e și el printre cei-ce au contribuit mai mult, ca străinătatea să idealizeze firea poporului unguresc, să vadă în el un neam cu însușiri deosebite, cu tot felul de predispoziții artistice, excesiv de bun și de — romantic. Dacă *Wilhelm* al II-lea judecă vitejia maghiară după tragedia lui *Th. Körner* „*Zrinyi*“, bunil berlinezi au și ei cuvântul să-și închipuiească viața poporului maghiar așa cum o descrie *Lenau* în „*Haidelieder*“.

Totuși ni-se pare că oratorii festivi dela *Csabad*, în frunte cu eminentul profesor de germană *Gustav Heinrich*, au exagerat „maghiarismul“ lui *Lenau*. Poeziile lui, câte pot fi aduse în legătura cu Ungurii, nu sunt pornite din conștiința de rasă, ci sunt influențe ale mediului. Tot așa de puternice sunt cântecele lui polone („*Polenlieder*“) fără ca poporul polon să-i fi dat prin minte a-și revendica pe *Lenau* ca poet al lor; și tot așa de grandioase sunt impresiile lui de călătorie prin America, fără ca ferocitatea triburilor americane să aibă ceva comun cu poetul.

Nici al unora, nici al altora. Ca limbă și artă *Lenau* e poet german, ca simțire și cugetare e poet universal. Patrie n'a prea avut el în lungă și chinuită cale dela *Csabad* până la casa de sănătate, unde acordurile confuze ale lirei lui s'au stins. Patrie i-au fost câmpul, stuful și pădurea, unde putea să alege, să viseze și să iubească mai mult; e ziua cu arșița ei cea mai dogoritoare și noaptea cu lumina bol-

navă de lună. Erau din cale afară de largi concepțiile lui de patrie.

O părțică din *Lenau* trăiește și la noi, în *Eminescu*. Cel din traduceri noastre însă nu e *Lenau* cel adevărat. E mai greu de tradus ca alții. Frasa lui e mai încărcată ca înțeles. De aceea aproape toate traduceri românești sunt greoaie și superficiale.

Din întâmplare am dat tocmai acum peste un caiet cu traduceri din *Lenau*, ce se va pune în curând sub tipar. Autorul e dl *Andrei Naum*, (nu academicianul, nici fiul lui) colaborator la mai multe reviste din capitală. Am citit aceste traduceri, în număr destul de considerabil și, cu voia autorului, pot să anticipez că multe din ele sunt superioare tuturor celor apărute până acum.

Să scoatem din acest caiet câte-va mostre, ocazia fiind bine-venită.

Cine nu cunoaște, de pildă, cele cinci cântece de stuf („*Schilf-lieder*“) ale lui *Lenau*, delicate și sensibile ca o mimosă? Au încercat atâția înși să le imite și să le traducă și așa de puțin au reușit să se apropie măcar de original. Eată *Naum* cum desleagă taina a cincii:

Pe liniștea de ape lina
 Revarsă dalbe străluciri
 În verdea stuhului cunună
 Prizând feeriei trandafiri.

Pe mânguri, sus, eșit-au cerbil
 Spre adâncul cer cătând setos
 În stuh, arari vre-o sbrătoare
 Tresare 'n cuibu-i somnoros

Plângând plec ochii 'n jos și tainic
 În tristu-mi suflet se strecoară
 Duloasa amintire, dulce
 Ca ruga tainică de seară.

tica parlamentară — ca guvernul să demisioneze, măcar de formă. În consiliul de miniștri ce s'a ținut însă așa s'ar fi hotărât să nu demisioneze, nici chiar de formă, voind și astfel să demonstreze că nu dă importanță votului Dietei și Camerii Magnaților, ci e decis a sta la postul unde l'a numit M. Sa.

Relațiunile dintre partidul liberal și coaliție s'a înăspriț și mai tare. Eată din ce cauză:

Se știe că Mercuri după ce s'a cetit decretul de prorogare a Dietei, coaliția a mai stat în sala de ședințe și Bánffy a desvoltat pe larg, ear majoritatea a votat apoi *moțiunea prin care se decretază de ilegală prorogarea Dietei, după cum se îndeamnă și țara întreagă* — congregațiile și municipiile orașenești — să nu se asculte ordinațiunilor guvernului, ear pe guvern îl advertizează că va fi luat la grea răspundere dacă va face ceva în chestia cuotei, a străngerii dărilor și a recrutării. Hotărârea asta s'a adus fără ca partidul liberal să fi participat la ședință, căci după citirea decretului de prorogare, Tisza și partizanii săi plecaseră din sală. În conferința dela club, ce s'a ținut Mercuri seara, Tisza a și ținut să se enunțe, că partidul liberal nu recunoaște de validă și legală hotărârea luată — ori mai bine votarea moțiunii baronului Bánffy.

Ziarele coaliției se și năpustesc acum asupra partidului liberal, numindu-l adunătură de «tradători de patrie» ear pe Tisza un intrigant mizerabil, care s'a dat unealta — Camarillet.

De altminte dintre liberali unul a și parăsit partidul: Vészi József, — ear alții, între cari și bătrânul Pátyánszky Elek dela Lugoj, sunt pe cale să iasă din partid, din cauză că nu li-se pare Tisza destul de aspru față de guvernul Fejérváry.

Știrile de azi (Sâmbăta) dimineața vestesc că baronul Fejérváry a fost primit eri în audiență de M. Sa, la Királyhida, unde regele inspectează trupele. Fejérváry și-a

înaintat demisia, pe care M. Sa însă n'a primit-o, ci l'a rugat pe primul-ministru să-și păstreze postul, căci și după voturile de neîncredere a celor două corpuri legiuitoare, are toată încrederea într'insul.

Aseară la 9 ore primul-ministru a sosit la Budapesta, unde-l așteptau toți miniștrii, cu cari a ținut îndată consiliu. A referat despre modul grațios cum l'a primit M. Sa și a spus că au să stea toți la postul lor până se va putea forma un guvern parlamentar.

Incurând M. Sa se duce în vilegiatură și vara întreagă pare că va fi liniște în politică.

DIN ROMÂNIA.

Mesagiul de închidere al parlamentului. Iată textul Mesagiului regal pentru închiderea sesiunii legislative:

Domnilor Senatori,
Domnilor deputați,

„Inchizând întâia sesiune a acestei noi legișturi, constat cu deosebită mulțumire, că încrederea cu care am salutat pe reprezentanții națiunii, a fost întemeiată.

Mai toate proiectele cuprinse în Mesagiul de deschidere s'au prefăcut în legi, mulțumită râvnii și patriotismului Domniilor-Voastre.

Amintesc printre ele convenția de comerț cu Germania, legea căilor ferate din inițiativă privată, legea privitoare la reorganizarea Inaltei Curți de casațiune și la înfrânarea arbitrarului administrativ și legile cari au reformat în parte organizația polițiilor și a comunelor rurale.

Budgetul țării pe anul 1905—1906 a fost așezat pe temelie trainică. Nevoii să sporii cheltueile pentru apărarea națională, n'ați pregătit de a cere națiunii noi jertfe, cari cumpanesc veniturile cu cheltueile, fără a turbura alcătuirea economică a țării.

Prin conversiunea unei părți însemnate a rentei, ați îndeplinit un progres netăgăduit în opera întăririi creditului României și ați creat o rezervă pentru nevoile mereu crescânde ale Statului.

Domnilor senatori,
Domnilor deputați,

În cursul acestei sesiuni, am avut fericirea să vedem, că una din năzuințele de căpetenie ale Regatului, de o potrivă îdreptărire a Românilor din Imperiul Otoman, supuși prea cre-

dincioși al Majestății Sale Sultanolui, a făcut un pas hotărâtor înainte.

Domnilor senatori,
Domnilor deputați,

Lucrările săvârșite în această primă sesiune îmi dau credința că întreaga legislație va fi tot atât de rodnică.

Astfel se va asigura opera neîntreruptă de întărire și de înălțare a Statului Român care a fost și rămâne singura Mea grijă chiar în ceasurile de mare durere, cari Mi-au dovenit încă odată, cât de adâncă și de caldă este o gostea cu care Mă înconjoară iubitul Meu popor.

Vă mulțumesc pentru spriginul pe care Pați dat Guvernului Meu și rog pe A-Totul ternal să reverse binecuvântările Lui asupra scumpului Meu Regat.

Eu declar închisă sesiunea ordinară a Camerelor Legiuitoare.

1 Iunie 1905.

Carol

(Urmează, semnăturile miniștrilor).

Expoziția națională. Dl. Dr. Istrati, cășal general al expoziției, a publicat prin circulară asupra acestei lucrări.

Circulara e o frumoasă inspirație literară, scrisă cu aceea căldură și convingere pe care o dă entuzismul patriotic și credința în izbânda țării.

Dl. Istrati amintește că în 1906 se împlinesc 1800 de ani dela intrarea lui Traian în Dacia, printr'o fericită coincidență, 40 de ani de domnie al Regelui Carol I.

O asemenea dată trebuie sărbătorită dela toată însemnătatea ei, și bineînțeles că nimic n'a putea să meteliseze mai bine sentimentele românești ca o expoziție națională, care să cuprindă toate manifestațiunile vieții românești.

Reușita acestei expoziții va fi un succes național, și de aceea e de datoria tuturor românilor să contribuie, fie-care după puterea sa, la succesul ei. Ar fi natural ca din toată țara să se anunțe colaborări și ca între producătorii domnească o adevărată emulație în ce privește mulțimea și căminărea obiectelor de expus. Nu astfel opera aceasta, care e menită să simbolizeze una din datele cele mai însemnate ale istoriei noastre, va putea să răspundă chemării și să reprezinte în mod real starea țării din toate punctele de vedere.

Circulara d-lui Istrati mai arată că la expoziție vor putea participa toți lucrătorii țării și că industria casnică va fi și dânsa admisă, dar intru atât cât putem trage învățătură, prin comparațiune.

Ca să arătăm apoi întinderea ce se va face

Ca un contrast, prin șgomotul și puternicia lor, sunt cunoscute cele nouă cântece de pădure („Wald-lieder“) pe cari Naum le-a tradus pe toate, cu oare-cați abateri, neînsemnate, dela original, ca în următoarea:

Fug stoluri, fug spre cuib
Prin suflul vijeliei
Ci-un vânt le-arunc' adânc
În vuetul câmpiei.

Iar flărele 'n tufă
Stau una cu pământul,
Căd fragedele crângi,
Și 'ntr'una rupe vântul.

Trec ești de nori cu roși
De fulger fanioane
În cântul floros
Al hordei de orcane

Smeritul părăias
Ieșitu-și-a din fire:
Zbătând în săleți, spre lan
S'aruncă în neștire.

Iar tunetul tu crezi
Că lumile-o să darne
Că 'naltele țării
De stânci o să le sfarme.

Vniește ploaia 'n zări
S'acum pe tot întinsul,
Măhnit, ca 'n neguri, pler
Și muți și 'ntreg cuprinsul.

Da 'n inimă-i senin:
Cum celui slab credința
Asemeni vremi tui cresc
Puternică voința.

Cele reproduse aici nu sunt nici cele mai bune și nici cele mai rele din colecția d-lui

Naum. O analiză amănunțită ne rezervăm pentru volumul tipărit.

Observ, de încheiere, că traduceri bune sunt un omagiu cu mult mai demn ce se poate aduce unui scriitor străin, de cât statul și cu-vântării șoviniste și Ungurii făceau cu mult mai cuminte dacă tipăreau cu ocazia asta o ediție bună a traducerilor lui Lenau, de cari au și ei destule.

Curgerea întâmplărilor subscrisului în timpul revoluției maghiare.

(Urmare și fine).

Eu din cauzele sus numărate primii cărna diecezi, primii mai vârtos ca mulțimea de români în Lugoj adunată, care aici așa crezământ au pus în mine, să nu se simtă vătămă, ca când eu nici într'o prețuire nu a-și lua hotărârea lor, acum când activitatea episcopului sârbesc prin închiderea lui în cetate au încetat, primii cu o resignată jertfire de mine însumi, căci știind ce episcop am, cunoșteam primejdia în care mă arunc. Însă după ce primii, fără îndoială trebuii să joc după tonul ministeriului maghiar, căci poruncile lui era sub cea mai grea răspundere trimise și cu amenințări împreunate. Eu multe după doul ministerului maghiar trebuii să fac, numai ca să am ascultare în ceea ce se trag cătră scutirea bisericii și a părăsitului cler; îndată întreprinsel călătoria în părțile celea prin furia războiului mai pustiite de pe lângă Tisa și Dunăre, ca să mă încredințez însu-mi despre starea bisericii; rânduii grabnică conscriere a clerului ca să cunosc din care locuri pot muta preoții știitori a limbii sâr-

besti, fără de știrbirea bisericii la parochiile de miliție de unde fugiseră preoții. Dară aspru se său și ministerul ca preoții de mine trimiși în părțile Bănatului de sârbi locuite, să nu mă goniți, și batjocoriți de ostașii ungurești, că m'întrelea nici pe unul nu voi trimite, că nu voi pe preoții cari sunt tată familiei săi arunc în primejdia perzării, adăogai și aceea ca preoților să stora îndată măsurată plată să se rânduiască o oare-ce în părțile acele prin războiul sărăcite și o nădejde de stoală nu poate fi.

Scri-am și mai multe în cauza unei adunări naționale, a reduției și a dotației clerului, și toate scrisorile mele numai de cele bisericesti, iară nici cât de cele politicești nu s'au atins, aceste scrisori sunt în mâinile judecătorilor de acum ostășești, însă cătră apărarea mea nici nu s'au luat în socotință.

Iară dupăce prin puterea armelor împătești scăpă cetatea Timișorii de închisoare surguii a pune la rând cele ce am lucrat în ceză, a căștiga banii episcopesții, cari în tim administrației adunasăm (vre-o 500 fl.) — ca tu grijit să merg la Timișoara și leguitulul meu e cop să dau samă și socoată despre toate. mai nainte de a fi eu cu acestea gata, fără vveni la Lipova protopopol Timișorii Veselinc trimis de diecezanul episcop, pe mine de presbiterat mă lipsi, pe altul în locul meu răi și prin un țircular foare batjocuritor prin dis trimis de casat mă vesti.

NB. Țircularul acesta multe prea tîmpe devăruri cuprinde în sine, însă nu e vina epulului ci acelor din prejurul lui, cari cu min au întărit inima stăpânului lor.

După aceasta silnică întâmplare hotărâs

expoziției, reproducem următorul pasaj din circulara d-lui Istrati:

„Agricultura, obiectivă lucrare a pământului nostru, care constituie și astăzi marea izvor de avuție a acestei țări; creșterea atât de veche a vitelor, care constituie marea avuție a strămoșilor noștri; artistica și demna de toată lauda industrie casnică română, care mai mult decât orice destăinuie firea aleasă a acestui neam: minele, și mai ales petrolul nostru, acest făt frumos al nevoilor casnice, al industriilor, purtător de lumină și energie; industriile felurite și numeroase, care au prins picior atât de sănătos în țară; cultul nostru creștinesc, cu toate culturile vechi din țară, păstrător al podoabelor vechi noastre arhitecturii, al artelor și industriilor acestei țări; cultura noastră variată ce a dat deja roade utile în multe direcțiuni și care se afirmă din ce în ce mai mult pe terenul literar și științific, geniul civil și militar, cărui datorim atâtea lucrări monumentale: artele frumoase, care s'au dezvoltat așa de prielnic grație simțului estetic al poporului; muzica noastră națională, atât de duioasă și mergătoare la inimă, precum și ori ce altă lucrare, în ori-ce direcțiune, care să se afirme larg și vădit cu această ocaziune.

„În tot timpul expoziției, congrese speciale, dela științele cele mai pozitive și până la științele economice, sociale și juridice, vor avea loc pe rând“.

Din străinătate.

Isprăvile bandelor grecești în Macedonia. Extragem dintr'un raport adresat de consulul român din Salonic legățiunei regale din Constantinopol, următoarele rânduri asupra isprăvilor bandelor grecești din Macedonia:

Ultima bandă grecească și-a făcut apariția prin ținuturile Caterinei și Caraferei din vilaietul Salonic și a terorizat comunele locuite de Români. Preoții și profesorii români sunt amenințați cu moarte dacă nu vor înceta de a întrebuința limba română, dacă nu se vor închide școlile și bisericile și dacă nu vor trece de partea Grecilor.

Mulți români (particulari și chiar instituții) de prin comunele Selia Paliani, Doliani, Văsa, Selia, Veria-Marușa, Fetia (Gramatecira) și Megleni s'au dus la consulatul român din Salonic, arătând trista stare ce li-s'a creat de bandele grecești și declarând că, față cu amenințările acestora, — cari, de când cu cunoașterea națiunii și comunităților române, au devenit și mai agresive — se găsesc în imposibilitate de a se mai întoarce pe la căminurile lor

trimite episcopului meu o declarație despre toate pașurile mele în timpul administrației, însă știind că de întăritat este asupra mea, am tăcut; de m'ar fi țitat mai întâi și m'ar fi ascultat, precum dreptatea aduce cu sine, nu e cu puțință a crede că iar fi îngăduit inima așa a pași cu mine, precum mai târziu au pașit; însă ne ascultat am fost lipsit de slujbă, dară nici aceasta nu fu destul.

Unor cinstiți lipoveni, cari după osândirea mea fură la Episcopul și să rugară să facă pașuri pentru scăparea mea, le-au răspuns, că după deschiderea cetății îndată m'au țitat, ca să dau răspuns despre faptele mele, însă nu am venit, aceasta nu e adevărat, eu nici un țircular nu am primit, poate fi, că Episcopul va fi poruncit Notariului ca să mă țiteze, însă acesta, ca cel mai mare gonitor al meu, voind mai urât a mă face înaintea Episcopului nu au trimis țircularul, dară pe Episcopul cu ascultarea mea a înceluit.

Spre 10/22 Septembrie 1849 nu prin scrisoare ci numai prin gura noului protopresbiter a Lipovii Teran fuseli țitat la Consistorium: în zisa hotărâtă am și venit, gata cu toate de a mă declara, ba și cu o sumă a banilor Episcopesci din protopresbiteratul meu adunată. Însă aci nu fu vorba de declarație, o grămadă de înfruntări căzură asupra mea, că mi-am însușit putere episcopescă, că am fost necredincios împăratului că am cheltuit bani episcopesci ș. a. ș. a. mai urmă că mă va da să mă spânzure!!

Eu mă sârguesc a mă desvinovăți, spun că banii Episcopului sunt la mine, nu e ascultare, nu e primire. Notarul consistorial aduce din altă sobă pe Prafnșul Ștabului, care pe mine și pe alți cinci preoți românești dimpreună țitați ne ia cu sine, și ne duce în cazamată, unde două luni și

Dar chiar și în Salonic, sub ochii poliției. Grecii îndrănesc să amenințe pe Români că vor fi exterminați cu desăvârșire dacă, cu prilejul recensământului vor declara că sunt români iar nu Greci.

În acest scop danșii au răspândit chiar și tot felul de publicațiuni îndemnând populațiunile să nu declare comisiunilor de recensământ, — ori-care ar fi limba pe care o vorbesc — de cât că sunt Greci.

Atât inspectorul general al reformelor cât și guvernorul general au promis consulului român din Salonic, care li-se plânsese în această privință, că vor lua măsuri urgente pentru îndreptare.

Ceva mai mult, Hilmy Pașa și Valiul i-au spus că neavând armată îndestulă, au cerut Marele Vizir să le trimită în câ 5 batalioane de soldați, spre a le expedia prin ținuturile amenințate de bandele grecești.

Guvernul Imperial, pare că a luat, în adevăr măsuri pentru exterminarea bandelor grecești. Rezultatul ar fi satisfăcător dacă urmărirea bandelor ar fi sinceră și dacă s'ar proceda întocmai cu instrucțiunile date. S'a constatat însă că de multe ori atât Caimacanii cât și ofițerii însăreinați cu urmărirea bandelor grecești au trecut cu totul de partea acestora.

Atențiunea autorităților turcești pare cu totul concentrată asupra bandelor bulgare, deși în momentele de față știut este că bandele grecești sunt la ordinea zilei.

E de observat că Turcii au încă credința că Grecii le pot fi de mare folos la nimicirea bandelor bulgare.

Războiul ruso-japonez.

Londra, 24 Iunie. De pe câmpul de războiu mandjurian se anunță că acțiunea de înconjurare a Japonezilor a reușit deplin. Din două părți Rușii sunt luați în flanc, în centrul luptă de curge cu înverșunare și pretutindeni *Rușii sunt siliți să-și parasească pozițiile bine întărite.*

Lemberg, 24 Iunie. Un escadron al regimentului 67 de husari ruși a trecut hotarul austriac și a depus armele. Ofițerii se duc în America și au desertat toți din cauză că nu vor să meargă în războiu. *În cercurile militare deservirea asta face mare senzație.* De altfel de mai multe zile „Novoje Vremia“ publica scrisori primite din Mandjuria, în care se dau amănunte triste despre demoralizarea din armata rusă. Îndeosebi rezerviștii o spun pe față și sgomotos că e o nedreptate să fie duși în războiu.

19 zile am zăcut ne chemat, ne ascultat, din cauza că păritoriul consistorium nu au grăbit a da puncturile păritoare până după aspru ursoarium a Generalului din loc, după închiderea mea au mai urmat alți 28 de preoți tot români în cazamată.

De mirare ieste, că eu 4 administratori protopresbiteresci, am rânduit, doi români și doi sârbi, și numai românii fură piriți și aduși în cazamată, dară sârbi nu; măcar că cel din Becicherec mare fiind Ungurilor prea iubit, de Ungurii au fost ales și așezat acolo, dela mine s'au cerut numai întărirea lui, dară și unii preoți sârbi au fost, cari mult au folosit Revoluției Maghiare însă nici unul pirit, nici închis au fost, așiderea vrednic de tânguire este, că ducându-ne Profosul din Residinția Episcopescă peste piață, Sârbi din boalte (frați noștri de o credință) slobozea batjocuri asupra noastră, arătând cu degetul și zicând: iată cum duc cu parodie pe Episcopul Românilor; eu toate cu tăcere le-am suferit.

Ascultarea mea prin auditoriat de abea să încep în 29 Noembrie 1849, atunci cunoscuți deșertăciunea vinerelor asupra mea adunate și intenția cu totul a mă înneca; mai de chăpetenie imputare au fost două țirculare prin Dieceză (dară nu prin toată) slobozite unul ca să nu să mai pomenească în rugăciunile împărătești numele Împăratului, și a Episcopului, altul ca Sârbi și Români împreună cu Ungurii să se lupte pentru libertate și neatănare (acesta în senzul slobozitei Proclamației, foarte scurt, dădea în vre-o 10 rânduri slobozite).

Cauza slobozitei țirculare au fost acestea: Pentru cel dintâiu trei propuneri în 3 rân-

NOUȚĂȚI.

ARAD, 24 Iunie 1905.

— Congregația comitatului Arad, care fusese convocată pe ziua de 28 Iunie, a fost amânată pe 3 Iulie. În noul convocător, viceșeful rus la ordinea zilei și numirea noului guvern.

— Perechea regală a României a trecut ieri sara, cu trenul accelerat, prin Arad. La trenul accelerat era anexat un vagon separat, cu salou mare, care ducea perechea regală. M. Sa regele Carol, cât a stat trenul în gară, nu s'a uitat afară, M. Sa regina Elisabeta a privit însă pe fereaștră ear' publicul care a zărit-o a uclamat-o.

— Numire binemeritată. P. S. Sa Episcopul dr. V. Hossu din Lugoj a numit ear M. Sa a aprobat pe dl George Telescu, protopopul grecat. român al Aradului de canonic la capitulul din Lugoj. De ani mulți dl Telescu a condus protopopiatul Aradului și aici în Arad a îmbătrânit. Toți am primit deci cu simpatie știrea despre meritata lui distincție. Îi adresăm sincera felicitări.

— Între alegătorii. Deputatul cercului Chișineului, dl Russu Șirianu, va visita Duminică frunțașă comună Nadab.

— Sever Bocșan iarăș osândit. Începuse adică dumnia lui a insulta lumea. Directorul seminarial Roman Ciorogariu l'a îngărdat apoi și pe acest solgăbirăuș în două procese de vătămare de onoare, anume într'unul la judecătoria singulară din Arad, unde a și fost judecat la 5 cor. amendă iar în altul la judecătoria din Pecica, unde s'a adus senzaționala judecată de achitare, pe motivul patriotismului lui Bocșan. Aceasta sentință părintele Ciorogariu cu cunoscuta-i energie a apelat-o și a dus-o până la ministerul de justiție pentru motivele sale subiective sovinițe. *Tribunalul din Arad ca for apelatorial, eri a nimicit sentința judecătorei din Pecica și a osândit pe solgăbirăul Sever Bocșan la 30 cor. amendă pentru rătamare de onoare.*

Deodată cu aceasta amintim, că celalalt erou al companiei scandaloase purtată contra frunțașilor noștri din Arad, Emanuil Măglaș, după ce returnă dela vilegiatura sa din Raguza, acum și-a mai luat concediu de 3 luni dela tribunalul din Timișoara dinaintea temniței pe care trebuie să o prestea și a pertractării în procesele părintelui Mangra și Ciorogariu de cari trămură gazdele lui Măglaș. Măglaș e cu minte, el știe ce face.

duri am căpătat și de abea după a 3-a poruncă l-am slobozit, ca nu cumva pentru neascultare să cad la răspundere, și pe preoți de primejdie să-l scutesc, căi vai de acela, despre care ar fi auzit puterea armată maghiară, că încă mai pomenește numele acestuia, dară asemenea asupra și prin magistratuali în multe locuri sau publicat aceste trei porunci în origine le-am dat judecării ostășești, dară nici într'o socotină nu s'au luat.

Pentru a 2-a. În săptămâna dintâiu după primirea administrației fui chemat de un domn mare la Arad, carele cu amănințatoarele următoare vorbe mă întimpină:

„Patria dela d-ta mult așteaptă, Români nu simpatizează cu Ungurii. D-ta ai crezământ la Români, precum se vede din adunarea Lugojului, fă cum face vicarul din Crașov *Uita*, umblă prin sate și abate Români în partea noastră, altminterlea vom socoti că d-ta pe sub mână (în taină) răzbați pe Români de câtră noi, despre care vrășmașe intenție de ne vom mai bine încredința vei fi trimis la Oradea-mare“.

NB. Mi-se pare că în Oradea-mare era așa numita Judecata de sânge, unde pe moarte se judeca cei-ce era semnați vânzători de Patrie precum vre o cățiva au și fost judecați și omorîți.

Eu aceasta auzind, și știind necruțarea Maghiarilor în privința celor suspecți — bărbați, îngrijit și măhnit mă întorsei la Lipova. Nu voiu prin diecesă a călători, și cu viu cuvânt în toate comunitățile a grăi, ci afurisind oară mergerii mele la adunarea Lugojului, slobozii sus zisul circular ca să-mi scutesc viața. Și spre acestea două circulare se rezima osânditoarea mea sen-

— Proceș pentru „agitație contra Maghiarilor”. Procurorul din Biserica-albă a intentat proces dlui deputat Dr. Aurel Vlad pentru discursurile rostite la „Adunările populare din Banat” din Septembrie a. tr. Tribunalul din Biserica-albă a trimis deja dlui Dr. Aurel Vlad actul de acuză, în care se scot la iveală mai multe pasagi din discursurile dlui Dr. Vlad, pasagi, cari ar cuprinde „agitație contra națiunii maghiare”. Dl Dr. Vlad a prezentat excepții contra actului de acuză. Aceste excepții vor apărea și în tipar și dl Vlad va trimite tuturor deputaților din dietă și la toate foile mari din țară câte un exemplar din excepțiile prezentate contra actului de acuză.

— Un tânăr de valoare. Ni-se scrie din Praga următoarele: Rog binevoii a aduce la cunoștința publicului românesc, că dl Romul R. Millea, fiul decedatului notar din Tilișca și a terminat ieri examenele finale de flaută și compoziție la conservatorul de aici cu succes excelent, primind laude din partea tuturor profesorilor săi. Acest tânăr de mare speranță pentru muzica românească, față de care are o deosebită plăcere și pe care o execută cu atâta sentiment, în curând își va preda concertul public de absolvire, care are menirea să arete forțele, perfecțiunea și talentul absolvenților dela conservator. După acest concert (despre care la timp vom da referință specială) va face o călătorie de distracție și restaurare la băile din Karlsbad, de unde se va reîntoarce în mândrul Ardeal, unde natura poetică și nevinovăția muzicii române îl vor oferi multe cugete de inspirație!

— „25 de ani din viața Reuniunii române de muzică din Sibiu” este titlul unei scrieri apărută de curând la Sibiu și datorită dlui M. Voileanu, asesor consistorial.

Cartea e tipărită cu o îngrijire și un lux deosebit conține gravuri foarte bine reușite și face istoricul acestei reuniuni române de muzică.

Este o scriere importantă pentru cine dorește să cunoască mersul muzicii române din Sibiu și o recomandăm tuturor românilor

— Cum se informează gazeta dela Brașov! Am arătat adesea cum gazeta dela Brașov, fie că își scoate informațiile din zărele din Budapesta (cari totdeauna sunt tendențioase când scriu despre noi) fie că dinadins caută nod în papură, dar de fapt scrie verzi și uscate despre activitatea deputaților români din Budapesta.

În numărul dela 10/23 e. ear' găsim o dovadă despre chipul cum este informată gazeta din Brașov asupra activității clubului naționalităților.

Ea scrie adecă: „Dr. T. Mihali declară în numele clubului naționalist, că n'are încredere în noul guvern”.

De fapt Dr. T. Mihali nici n'a fost în Budapesta, ci adevărul e că gazeta brașoveană își face corespondențele particulare compilând din „Pesti Hirlop”, care a excelat de data asta, între zărele maghiare, scriind eronat despre clubul naționalistilor, spunând între altele că ținuse ședință (și că a hotărât asta și asta) chiar înainte de a fi deputații la Budapesta.

Așa se face gazetărie la Brașov.

— Ordinea examenelor publice de maturitate și de clasă de încheiere, care se vor ține cu elevii școlii comerciale superioare gr. or. române din Brașov la finea anului școlar 1904/5. Examenul de maturitate se va ține în zilele de 13, 14 și 15 Iunie v. a. c. în sala festivă a edificiului central. La acest examen, deschis pentru publicul mare, nu pot lua parte școlarii. Examenul de clasă se va ține în sala clasei a doua în zilele următoare dela 7—12 oare a. m. Luni în 20 Iunie v. cl. I comercială. Marți, în 21 Iunie v. cl. II. comercială. Mercuri, în 22 Iunie o. cl. I comercială. Joi, în 23 Iunie v. cl. II comercială. Vineri, în 24 Iunie v. cl. I. comercială. Sâmbătă, în 25 Iunie v. cl. II. comercială. Mercuri în 29 Iunie v. după serviciul divin, la care vor participa toți școlarii, se va încheia în mod solemn anul școlar 1904—1905, distribuindu-se premiile, în sala cea mare a edificiului central. La încheierea anului școlar în 29 Iunie v. fie-care școlar va primi certificat școlar și un exemplar din anuarul școlii. Școlarii absenți, precum și restanțierii de didactru etc., nu vor primi nici certificatul nici anuarul școlii. La examenele acestea, precum și la festivitatea de încheiere a anului școlar, sunt invitați cu toată stima părinții, amicii și binevoitorii acestei școli. Brașov în 31 Maiu v. 1905. Direcțiunea.

— Congres. Sâmbătă și Duminică se va ține la Liege congresul internațional de petrol. Dinii dr. Mrazec, profesor universitar, G. Alimănișteanu, președintele „Asociației petrolistilor” și Vintilă Brătianu, delegații guvernului României au plecat la Liege ca să ia parte la acest congres.

Expoziția de petrol și produse miniere, ce se ține în acelaș oraș, s'a deschis.

— Dar. Ni se scrie: Evlavioasa creștină d-na văduvă preoteasă Sofia Popovici, care mai de multe ori și-a arătat iubirea sa față de biserică — luând pildă dela fericitul ei soț preotul Aurel Popovici, care la testat s. bisericii de aici 8 jughere pământ — a donat sf. bisericii din Chișoda

un rând de ornate, un stihar preotesc, o cruciuliță de argint și un steag, toate în preț de peste 500 coroane. Pentru aceasta jertfă și prin aceasta în numele comunei bisericesti îl exprim cea mai mare mulțumită rugând pe bunul Dumnezeu ca această jertfă să i-o răsplătească cu bogatele sale daruri, dându-i sănătate și fericire, ca să poată fi și mai departe model de viață credincioșilor noștri. Chișoda, la 5/18 Iunie 1905. Victor T. Ga paroh.

— Un rege socialist. Nainte de a șede Petru Karageorgevici pe tronul Serbiei, locuia în Geneva și lua parte activă la toate mișcările societății de acolo, se ocupă însă mult mai ales cu chestiunea socialismului, și a ținut chiar mai de multe ori conferință despre această temă. Ca rege încă se interesează foarte mult de mișcările socialiste, și nu apare vre-o care să se ocupe de clasa muncitorilor, ca regele să nu și-o comande și s'o citească cu interes.

Se ocupă însă nu numai în fantasmă cu clasa muncitorilor ci și nisuește să le îndrepteze starea și în realitate. Lucrătorii dela fabrica de postav din Belgrad în zilele trecute, nefiind mulțumiți cu leafa, au încetat de a mai lucra. Erau adunați în grupe în fața fabricii, pretindeau leafă mai bună și voiau să oprească dela lucru și pe cei rămași încă în fabrică.

Diracțiunea fabricii a chemat poliția. Aceasta a provocat lucrătorii să plece în liniște. În acest moment a sosit naintea fabricii regele Petru. Văzând aglomerația, a întrebat ce se întâmplă. L'au încunștințat despre cele întâmplate, la ce regele a dat ordin ca poliția să se retragă.

— Lucrătorii au dreptate — a zis regele — când încearcă să-și îndrepteze starea, se lățește dacă o fac aceasta fără să conturbe liniștea. Fiecare își ajută așa cum știe.

Poliția a plecat, nici n'a mai fost însă lipsă de ajutorul ei, înțelegându-se direcția fabricii cu lucrătorii în urma cuvintelor regelui, cari apoi cu veselie și liniște au început din nou la lucru.

— Jefuire cu asasinat. De o misterioasă crimă se ocupă acum poliția din Deva. Alaltăieri noaptea a intrat cineva în locuința profesorului Eged. Făcând șgomot în coridor, profesorul s'a deșteptat și-a eșit să vadă ce este. Abia ieșit însă pragul, un obiect ca și o bombă a căzut în coridor, răspândind un miros puternic. Profesorul a căzut leșinat. Asasinul a fugit. Ai casei au venit în ajutorul lui Eged, nici medicul chemat însă, nu l-a putut deștepta din leșin, și spre dimineață a și murit. S'a orânduit autopsia cadavrului. Urmele asasinului nu s'au găsit nici până acum.

— Țigarette noi. În ziarul oficios, ministerul de finanțe aduce la cunoștință că cu începutul 1 Iulie intră în circulație generală țigarette noi numite Duna. Noile țigarette sunt împachetate în cutii mici câte 10 bucăți, în cutii mari 1000 bucăți și pentru neguțătorii e prețul 10 cor. o mie, o sută cu 1 cor. 80 fil., ear' pentru public mii cu 20 cor., sută 20 fil. bucata câte 2 fil. Circulația acestor țigarette e permisă deocamdată numai pe teritoriul capitalei.

— Omor. Toma Bărbăteș, din comuna Birsa a omorât pe Vanu Ardelean tot de acolo, adecă pe „frate” cum le place să se numească într'olaltă pocăiților. Cauza e că Vanu Ardelean avea relații de dragoste cu nevasta lui Bărbăteș. Toma a fost Duminică la „adunare” și venind d-acolo acasă și aflând pe Vanu la nevastă, s'au luat amândoi la bătaie din care Vanu a tras scurta: a rămas mort. Iată învățăturile pocăiților.

— Ciocnire de tren în America. Din New-york se comunică, știrea că lângă Baltimore s'a ciocnit un tren de cărbuni, pe care se aflau mai mulți lucrători, cu unul de persoane. Optsprezece dintre lucrători au murit și douăzeci sunt grav răniți. Conducătorii ambelor locomotivelor au perit asemenea și mașiniștii, călătorii trenului de persoane însă au fost scăpați de catastrofa prin colosala putere de rezistență.

tință măcar că pulbic înaintea poporului nicăirea nu s'au cetit din ele.

Cum că silit am fost a le slobozi, judecata ostășească nu va să ia în socotință, actuarul care m'au esaminat sau din nevrere sau din neștiință (firi om foarte tinăr) toate desvinovățiile nu au voit să le pună la protocol. Noi pe calea judecării ostășești nu am fost dedați prin scurte întrebări și răspunsuri a ne apăra, închiși în cazamă, ne având împărășire cu cel din afară, nu-mi era cu puțință trebuincioasele spre apărare documente a-mi căștiga. În timpul administrației și eu și alți preoți trebuia să implinim poruncile armatei puteri, care domnea peste noi, căci nu eram încunșurați cu ziduri cetățenești, ci stăteam sub sabia lor.

Am primit administrația diecezii ca să nu cadă în mâna vre-unui tinăr, care nici biserică, nici clerul nu ar fi fost în stare a apăra, sau doară în mai mare confuzie le-ar fi cufundat eu le-am apărat, însă pe mine m'am jertfit, am primit ca să nu vatăm bunăvoința adunatei mulțimi în Lugoj, însă acei Români nu sunt în stare acum a mă scăpa, măcar că adunarea aceea au fost în sensul dorirei înălțatului împărat, carele pe Sârbi: de Rebeli declarase: înaintea Maghiarilor am fost suspect, ca când eu dezbat neamul meu de cătră ei, dâșniș cu ochi ageri priveghia

la toate pasurile mele, țircularele mele Domniei de Varmaghie prin sate le cetea, și pe lângă toată cea plină de pază pășirea mea, totuși de judecatori împărătești sunt acum pedepsit; averea mea confiscată, familia mea a rămas săracă, măcar că eu hotărâta mi-e plata dela Unguri nu am primit, — mi-se impută că mi-am însușit mie putere și strălucire episcopoească; aceea prea bine știe tot Natul în Bănat care mă cunoaște, oare arătat-am vre-odată vre-un semn de trufie. Eu nici o proclamație de a le Maghiarilor nicăirea nu am cetit, nici nu am espediruit, nici o comunitate nu am resculat, nici un cuvânt bulitor asupra persoanei împăratului nu au eșit din gura mea, precum nici părătorii nu au fost în stare a arăta; totuși pedepsit, greu pedepsit în vîrsta bătrănețelor mele, — cugetul meu e curat, bisericii am fost credincios și viața mea nu au fost spre scandal clerului și creștinilor noștri, apoi fie voia a totștiutorului Dumnezeu.

NB. De mirare că toate sentințele osânditoare aicea făcute, trimițându-se d-nului Baron Hainau acolo să mai ușurează, numai a mea sau întărit așa precum au fost aceea hotărâta. Causa mi-se pare a o ști.

Dimitrie Petrovici a Stoichescu.

Cei mai excelenți profesori și medici contra morburilor de plumăni, afecțiunilor organelor din il recomandă ca remediu cu efect respirație, precum: bronchită cronică, tusă convulsivă,

și mai ales este recomandat Convalescenților după influență. — Sirolinul promovează apetitul și face să crească greutatea corpului, depărtează tusa și flegma și face să înceteze asudarea de noapte. — Din cauza mirosului și gustu ul său plăcut este luat cu plăcere și de copii. În farmacia să capătă în sticle de 4 cor. Să fim atenți, ca fie-care sticlă să fie provăzută cu firma de mai jos

277

F. Hoffmann-La Roche & Co. fabrică chimică Basel (Șvizzera).

Sirolin

— Petrecere. Tinerimea inteligentă din Murăș-Sântimbru și jur învătă la producțiunea declamatorică-teatrală-urmată de joc, ce va avea loc Duminecă la 2 Iulie st. n. 1905 în Murăș-Sântimbru casele d-lui Glück Rudolf. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare: Loc I. 1 cor. 40 fil.; Loc II. 1 cor. 20 fil.; Stal 1 cor. *Comitetul aranjator*. N. B. Stimatul public e rugat a îngriji de viptuale; de beuturi bune și iertine s'a îngrijit Comitetul.

Program: 1. „La icoană“, de A. Vlăduța. 2. „Hartă răzeșul“, comedie într'un act de V. Alexandri. 3. „Bogdan Dragoș“, Scenă fragment de M. Eminescu. Programe separate se vor împărți seara la cassă.

— Spițeria C. Balassa cheazăște, că laptele de castraveți al lui Balassa cu efect admirabil și veritabil englezesc, care a fost pus în circulație, nu e de loc stricacios feșit. De probă numai odată să-și comande damele noastre laptele de castraveți al lui Balassa și se vor convinge, că acest mijloc de infrumșetare delătură imediat piștrul, pete, spuse și alte necurătenii ale feței, face fața lucie, tinără și rumenă. Un flacon 2 cor., apoi săpun veritabil englezesc de castraveți 1 cor., pudră 1 cor. 20 fil. Se poate procura în ori-ce spițerie. Depositul principal în Arad: Spițeria Földeș Kelemen, drogheria Vojtek și Weisz.

Despre duel.

(Urmare și fine).

De unde sau iscat, sau și-au luat începutul sau duelul? — Aceasta mai rea mai periculoasă datină, începutul său își are dela popoarele barbare aici în țările noastre, care în veacurile mijlocii, așa s'au fost lășit, cât spre dovedirea nevinovăției se folosea neîncetat. Pentru că într'un tunc aceste aceste timpuri, era părere publică, cumcă Dumnezeu pe partea cea nevinovată nici când nu o lasă să cadă învinsă. — Dela care simțită părere timpurile mai târzie sau abătut, însă în locul acestei păreri sau întemeiat alt prejudeț nebun: adecă cumcă să erine, ba mai este îndatorat omul de omenie, ca prin luptă duelară nedreptățile și e făcut să le izbândească, sau să-și arate mărimea și bravura nefricatului său suflet.

Spre întărirea acestei lupte duelare, părțitorii ei cu următoarele argumente să siles: al ținea în viață duelul.

1. Zic că unde nu-s mărturii nu putem dela județe izbânda sau satisfacerea pentru vătămări de defăimare dobândi, așa dară e liber duelul, ca prin el să ne luăm izbândă.

Răspuns: rația naturală ne arată, cumcă nimărul nu-l iertat a fi judecător în cauza sa, pentru că așa-s oamenii din natură cu dragostea sa orbiți, cât vătămările dela alți luate le privesc a fi mai mari decât cum sunt și ce cugetă că ar fi drept lor, aceea peste măsură a folosi să siles, cugetând că vătămările și așa trebuiesc păcnic suferite dacă nu le putem respinge fără de vătămarea legilor omenești și Dumnezești și pierderea sufletului.

Zic mai încolo: este iertat pe răsculătorul asupra vieții noastre a-l omori, așa dară și pe cei-ce se scoală asupra cinstei noastre. La care așa să răspunde: nici pe cel-ce să scoală asupra vieții noastre nu este liber al omori, numai cu cumpătul nevinovăției apărării (Moderameu inculpate tuda) adecă numai dacă nici-cum n'am putea păstra viața lui, fără de pierderea vieții noastre.

Zic mai încolo, cinstea și numele cel bun este cu mult mai mare, mai prețuit bun decât viața noastră.

Răspuns: cinstea adevărată, numele cel bun adevărat prețuit bun este, mai bun decât viața, este adevărat, pentru-că viața fără cinste, fără nume bun nu poate fi prețuită nici înaintea lui D-zeu nici înaintea oamenilor, fiind-că cinstea, numele cel bun numai prin virtute, prin fapte bune se poate câștiga, care ușor se poate deschilini de numele cel bun prin deșertăciuni, prejudețe și faime goale câștigate. Că cinstea și numele cel bun îl simim noi înăuntrul nostru, iară cel-ce numai din afară îl avem câștigat prin deșerta sumeție, este umbră, eară adevăratul bun nume câștigat prin virtute este bun mai prețuit decât viața, că mai cuvine-se a muri decât a se păta cu păcate și fără-delegi și călcând legile lui D-zeu a ne susținea numele bun. Pentru aceea numele numai pe din afară zice că-l prețuit decât viața este absurditate, mai cu seamă dacă așa nume, nu numai cu primejdia vieții, ci și cu călcarea legilor omenești și D-zeești să poate susținea, că aceasta numai oameni fără creștineasca înțelegiune îndrănesc și așa nume nu trebuie căutat, nu păstrat ci trebuie lăpădat. Că vătămările noue făcute pentru a le izbândi, a le spăla cu sânge omenesc, este lucru urit și neomenesc, barbar și necuviincios. Că nu trebuie ascultați zice Cicero, pe aceia cari îl zic că se cuvine a se mânia pe inimi, și că aceea este virtutea oamenilor mari, că nimic nu e mai de laudă, mai vrednic de bărbatul mare și strălucit, decât blândețele și îndurarea. (În cartea despre datorințe K 25).

Mai încolo patronii duelului zice: cumcă nimeni nu este dator a pătimi scăderea numelui său cel bun, sau a pătimi defăimare, pentru aceea aceasta și-o poate câștiga prin lupta duelară.

Răspuns: Dacă din luptă n'ar urma mai mare rău, însă urmând mai mare rău nu se poate aceasta întări, și aceasta întâmplare așa trebuie despărțită. Că așa nume după mîntea oamenilor nebuni să poate dobândi aceasta pe loc, eară după a înțelepților oameni părere: în colizia sau împăcirea alor două rele, totdeauna cel mai mic rău trebuie ales, și așa totdeauna este mai cuviincios lucru a pătimi batjocură și a fi înaintea oamenilor hulit, de cât pe așa că a-și susținea numele său cel bun, și prin așa moduri a-l apăra, care moduri și prin legile omenești și D-zeești sunt oprite. Fără de aceasta, vătămarea numelui bun și cinstit, dacă viața omului este păstrată se poate recâștiga. Apoi nici un om înțelept dacă noi și prin pătimirea defăimărilor ne vom păstra viața, nu ne va vinovați, eară păreriile oamenilor nebuni și zburdați, sau nebăgați în seamă, nici când nu trebuie să le prețuim și să ne plecăm prin ele a face necuviință în contra legilor.

Mai pe urmă de ar fi aceasta părerea mulțimei sau mai mare părți a oamenilor, dacă aceasta părere este nedreaptă, nu se cuvine ca noi să ne plecăm după laudele dela oameni dobândite, mai mult după odihna conștiinței sufletului, care prin împlinirea le-

gilor omenești și Dumnezești o putem dobândi.

Însă toate aceste păreri neirebnice a oamenilor, le strică legile societății omenești, de înțelepții omenimei aduse, cari această luptă privată singuratică tot deauna au condamnat-o. Eară acum mai cu seamă în staturile împărăției Austriace prin legile împărătești se află șterse, și cu totul cassate.

Raport gen despre activitatea societății „Inocențiu M. Clein“ din a. 1904-1905.

(Urmare și fine).

III. Biblioteca.

Cu finea anului administrativ 1903-4 biblioteca consta din 2731 opuri, 3319 tomuri, 3388 volume, 94 broșuri, 307 fascicole, 2 fragmente și 3 manuscrise.

În prezent constă din 2868 opuri, 3471 tomuri, 3540 volume, 94 broșuri, 307 fascicole, 2 fragmente și 3 manuscrise.

Aceasta creștere s'a întâmplat parte prin cumpărare, parte prin donațiuni.

a) Cărți donate.

1. Ex. Sa Dr. Victor Mihalyi de Apșa metrop. 3 opuri în 6 exemplare. 2. Asoc. pentru lit. rom. și cult. pop. rom. 2 opuri. 3. Dl Dr. I. Meruțiu 1 op. 4. Academia Română 10 opuri. 5. Dl Ioan Maior provisor metr. 1 op. 6. Dl A. Găspăr 1 op. 7. Soc. pentru fond de teatru rom. 1 op. 8. Josephus Majlath conte 1 op în 12 exem. 9. Sp. Dn. Nicolae Moga căpitan (România) 1 op în 2 esem. 10. M. O. D. A. C. Domșa 1 op. 11. On. D. Nicolae Hârșan 3 opuri. 12. Dl Dr. E Szabo 1 op. 13. Rev. Dn. Titu Bud. vicar 1 op. 14. On. Dn. Z. Roiu 1 op. 15. Dl Aurel Blaga 1 op. 16. Dl Liviu Dumitrescu 1 op. 17. Dl Romul Rem. Stoica 1 op.

b) Cumpărate.

În decursul acestui an s'au cumpărat cu totul cărți în valoare de 170 cor. 59 fil.

c) Reviste și Ziare.

a) cumpărate:

1. Sămănătorul. 2. Luceafărul. 3. Convorbiri lit. 4. Junimea lit. 5. Budapești Hiriap. 6. Tribuna.

b) gratuite:

7. Revista catolică. 8. Cultura rom. 9. Fat-Frumos. 10. Archiva. 11. Albina. 12. Familia. 13. România ilustrată. 14. Foaia școlastică. 15. Katolisches Vereinsblatt. 16. Gazeta Transilvaniei. 17. Drapelul. 18. Libertatea. 19. Unirea. 20. 2 es. din Telegraful Român. 21. Poporul Român. 22. Răvașul. 23. Buzul Econom. 24. Viitorul. 25. Voința Națională. 26. Alkotmány. 27. Solidaritatea.

Societatea noastră își ține de strictă datorință de a aduce cele mai sincere mulțămite Onor. Redacțiunii, cari au binevoit a ne gratifica revistele și ziarele înșirate mai sus și le rugăm ca și de aici înainte să ne sprijinească întru ajungerea scopului.

IV. Cassa societății.

a) averea proprie.

1. Statul activ cu începutul anului 1904/5 a fost 2312'01 cor.

În decursul anului au fost:

1. Percepțiuni reale 508'96 "

2. Erogațiuni reale 291'29 "

Subtrăgându-se eroagațiunile din suma percepțiunilor rămâne suma de 217'67 cor. ca venit curat.

Astfel adaugându-se la suma de 2312'01 "

venitul curat din 1904-5 217'67 "

primim suma de 2529'68 "

care sumă face averea soc. cu finea anului 1804-1905.

Numai atunci ne îmbrăcăm ieftin și bine, o o o IN PROVINCIE se TRIMET MUSTRE o o o
dacă materia pentru haine bărbătești o cumpărăm din magazinul de postavuri KIZ materie
pentru un costum întreg din postav de lână curată, negru și colorat fl. 6-30. 504 o o o ARAD, Szabadságtér 17. — PECS. Király u 1. o o o

LEICHER și FLEISCHER.

MUSTANGERUL NEGRU.

— ROMAN SENAŢIONAL —

De

57

MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(Urmare.)

Dar aceste câte-va ceasuri îl făcuseră mai puțin semeț și mai cu minte. Luă hotărîrea nestrămutată de a aștepta, de a veghea asupra verișoarei Luiziane, de a se folosi de cel dintâiu prilej pentru a veni în ajutorul ei, și însăfârșit, de a afla cel puțin unde erau să o ducă.

Din timp în timp Lebar adresa cuvântul unui piele-Roșie, care era lângă dânsul și părea a fi un șef. Apoi pufnia de ris ascultând împuscăturile călăreților, cari urmăreau pe falșă prizonieră: aceste detunături într'adevăr se îndepărtau și de abia se mai auziau.

„Eată-l plecați, mis Magoffin, zicea el rînjind. Și să zici că urmărește mai puțin decât o nălucă, pe când d-ta ești atîta de aproape de dânsii! Dar ori-ce s'ar întîmpla miss Magoffin, te previn: nu scoate un țipăt, căci aș fi obligat să te omor. Și, zău mi-ar părea rău. Dacă n'as fi făgăduit scumpului meu prieten Coadă de Tigru de a te preda lui, aș fi ispitit să-ți dau locul verișoarei d-tale în inima mea. Dar e cu neputință. Oamenii, cari ne impresoră sunt războinici Piel-Roșii; suntem așa zînd prizonierii lor, amândoi. De altcum, șeful lor îmi va ajuta la rîndul său ca să-mi fac soție pe verișoara d-tale. Numai decât vom pleca dar în lagărul Semilonilor, în mijlocul pădurei Cross-Timbers, ear prietenii d-tale nu vor veni acolo să te caute“.

Thornley continua să asculte, tot tremurînd de mânie. Cu toate acestea, reuși să se stăpînească.

Căuta să audă, dacă tinăra fată răspundea la bătăile de joc a trădătorului, dar ea nu scoate nici măcar un gemet.

De odată, Lebar întrebă pe șef dacă era timpul de plecare și acesta răspunzînd câte-va cuvinte cu voce tare, dar în limba semilonă, mica trupă plecă cu un mers foarte cumpătat.

Tinerul mustanger aștepta un moment în ascunzătoarea sa, apoi încălăcă și începu să urmărească pe răpitor și pe tovarășii săi la o distanță destul de mare pentru a nu fi nici văzut nici auzit de ei. Mai avea grijă de a trece prin teșuri, și iarba năbușia sgomotul pașilor calului său.

Pe o distanță ca de două mile urmări astfel mica trupă, care mergea aproape paralelul cu șivoiul. Apoi de odată Lebar și șeful semilon, cari mergeau în frunte cotiră și se întoarseră pieziș cătră riu.

Thornley încercînd să se orienteze, observă, că se apropiau de lagărul Pielilor-Roșii, unde dase năvală în aceeași zi, cu Wash Carroll și colonelul, pentru a libera pe Eugen Dupré, și-și închipuia, că trădătorul avea intențiunea de a se duce acolo.

Dar indienii și acesta abia făcuseră câțiva metri în direcțiunea rîului, când se auziră noul detunături de arme. De sigur sosiau Regulatorii. Numai ei puteau să fiă: se ațiau ca la o milă de mica trupă și se apropiau de ea.

Îndată ce auzi aceste împuscături, Lebar, însoțit de șeful Pielilor-Roșie, iuți mersul, se îndreptă spre riu, cu oamenii săi, și toți împinseră într'însul caii lor fără a se codi.

Împuscăturile încetară îndată și Thornley se gândi, că oamenii dreptății ajunseseră pe Indianul, care fugia cu falșă prizonieră, și că-l omoriseră după ce-și recunoscuseră greșala.

Tinărul mustanger se opri la o mică distanță de mal, în tușuri, până când galopul necunoscuților, cari se apropiau, fu mai lămurit.

Cît despre Lebar și tovarășii săi, auzind pe acești călăreți, părău că se împrăstie prin teșuri, de-a lungul malului opus, dar de sigur se opriseră acolo, și se făcuseră nevăzuți, fericiți de a scăpa de ori-ce cercetare.

Cu toate acestea Thornley, după ce se asigură că descălicaseră și că se instalau dincolo de apă, ca pentru a petrece noaptea acolo, coti și se așeză pe drumul, pe care păreau că-l urmează Regulatorii.

(Va urma.)

Redactor responsabil: Sever Boen.

Editor-proprietar: George Nichia.

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare următoarele cărți:

„La Roma“ de Russu Șiriau Cor. 2.— plus 10 fl. porto	
„Povestiri și schițe“ de S. Secula 1.—	5
„Nuvele“ de Emil Zola Cor. 0.40	5
„Scolarul declamator“	0.50
„Vatra părăsită“ I. Slavici	1.50
„Stropi de roaună“	1.—
„Aur“ Const Hodoș	1.50
„Telegrama“ farză în 3 acte	0.30
„Calendarul“ diecesei aradane	0.40
„Carmen Sylva“ de Vojen	1.—

— Să vinde —

O fabrică de sapunerie

care e deja de 60 ani susținută, și de 32 ani e în mîna dlui COSTA MANIU, Timisoara-Fabric. — Cari voesc a cumpăra fabrica aceasta să se adreseze la susnumitul.

689 3 3

KARTOTHEK

In interesul său propriu e bine ca fiecare să cunoască sistemul public de contabilitate americană

Glogowski „Kartothek“

cari toate firole le concentrează într-o singură mîna și astfel face economie de muncă și cheltuieli și în același timp are o privire mai largă și o controlă mai bună. Informațiuni mai pe larg reseețive înviațiunii dă celor ce sînt interesează, fără a fi obligat a cumpăra

Glogowski și Soțul

secția biroul modern „KARTOTHEK“
Budapest, VI., Andrassy-ut 12.

Telefon 16-09

Telefon 16-09.

KARTOTHEK

AVIS! Aduc la cunoștința onor. public cumpărător, că mi-am anulat spus pravălia în valia de ghețe de lingă poartă a lui Mikhailk: Rog și mai departe protegierea on. public.

Bazarul dela teatrul a lui **REICH. E.**

Pravălia de fer și deosebite instrumente

FRATELOR BERTA

(Berta Testvérek)

Arad, Andrassy-tér 11.

Telefon 386.

Telefon 386.

Deposit bogat în fer și mărfuri de metal, în diferite instrumente, în ferării pentru mobili și edificii, cuptoare de fer de Nadrag și Meiding de primul rang Mașine (sparhert) pentru bucătari de Olanda elegante, specialități pentru economia de casă, dulapuri pentru ghiață.

Arme Ferlah și Piper, puște pentru vânători. Mopopol de vânzare a conselor de oțel Barabás Béla și a pompelor de stropit contra-nenorosporei pe lângă o garanță de 10 ani.

Instrumente de verit etc.

Foarfece enleze, Solingene veritabile, peneținuri și briciuri.

Deposit esclusiv „AHOI“

Pe seama ținuturilor sud-ungare unicul deposit al lustrului de argint:

VENUS pentru cuptoare.

Comandele de provincie se efectuează pentru prețurile ieftine de zi.

Suma aceasta se află depusă:

1. In obligațiunii ordinare și extraordinare	1203.18	„
2. In obiigațiunii vechi și semi vechi	246.20	„
3. In obligațiunile absoluziilor din 1903	121.00	„
4. Depuși la „Patria“ cu libelul Nr. 1448	626.76	„
5. Depuși la „Arieșana“ din Turda	40.85	„
6. In banii gata	201.68	„

Primim suma de: 2520.67 cor.

Substrăgându-se statul activ cu finea anului 1903—4 adevă de 2312.01 „
Din statul activ cu finea anului 1908—5

Primim suma de: 217.67 cor.

Averea societății a crescut deci în decursul anului 1904—5 cu suma de 217.67 cor.

b) Fondul pentru monumentul I. M. Clein pe anul 1904—1904.

Averea fondului constă din suma de 436 cor. 15 fil. care sumă depusă la „Patria“ cu libelul Nr. 1619.

Statul activ cu finea anului 1904—5 este de 436 cor. 15 fil. plus interesele, care este averea fondului.

V. Arhivul.

In arhivul societății se păstrează toate datele referitoare la soc. dela întemeierea ei până azi și tot în arhiv să păstrează și publicațiunile soc. noastre, a căror stare cu finea anului 1908—5 e următoarea:

1. Tragedia Calvarului 302 esemplare nelegate, a 3 cor. 60 fil.; iar un exemplar nefolosibil.

2. Pregătire la moarte 8 esempl. legate a 2 cor. 80 fil.; și 4 esempl. nelegate, a 1 cor. 60 fil.

3. „Duch muscălesc“, 86 esempl. a 20 fil.

4. „Epistole cătră un preot tinăr“, partea I. 118 esempl. a 1 cor. 50 fil.

5. „Epistole cătră un preot tinăr“ partea II. 306 esempl. a 1 cor. 50 fil.

6. „Catechismul catolic“ de Iosif Deharbe tom. al III-lea, 8 esempl.

Doritorii de a poseda traduceriile societății noastre să pot adresa la „Librăria“ din loc, sau deadreptul la societate.

Acesta este rodul muncii noastre cu sfârșitul anului 1904—1905 și astfel e starea societății noastre cu finea acestui an.

După câte ne-au ajuns puterile ne-am năzuit a păstra tot ce ne-au lăsat antecesorii nostri. Ne-am silit ca prin muncă serioasă să ne câștigăm cunoștințele de lipsă pentru a putea fi lucrători buni în agrul lui Christos și în ogorul întelenit al neamului nostru bătut de rele.

Blaj la 27 Maiu 1905.

Victor Deciu m. p. Aurel St. Vodă m. p.

președinte.

secret. ad. hoc.

Bibliografie.

A apărut și se află de vânzare (prețul 50 fileri, plus porto 10 fileri) la administrația ziarului „Tribuna“ interesantul studiu:

„Die Bedeutung des Romänischen Elementes im Völkerconcerte Europas von Einen Patriotem.“

Broșura aceasta scrisă nemțește este merită ca în cercurile înalte politice din Austria și străinătate să facă cunoscuți pe Români.

Au apărut „Revista Noastră“ sub direcțiunea doamnei Constanta Hodoș, cu cuprinsul următor: „Te-am părăsit“, „Scrisori iubite“ (versuri) de Simca; „Viit și morții“ de Lucreș C. Nicoara; „Nu arunca inima la...“ de in Gorun; „Inconștienții“ de Laura Vampa; „Meditațiune“ (versuri) de Elena Poenaru; „Iure“ (versuri) de Maria Cunțan; „Solorin“ (leandă de A. Tălășescu; „Rugăciune“ (versuri) de Elena C.; „Marșirii“ roman de Constanta Hodoș; „Cugetări“ de Elena A. Densușanu; „Cronică literară de I. G.; „Cântă!“ (versuri) de M. Holda; Glume, Răspunsuri de Red. 1 exemplar 30 bani. Se poate procura dela Im. „Revista Noastră“ București, Bulevardul Șașca Nr. 67.

Cercul lui Căsar Sidoli pe piața Béla

10 persoane ::::: 123 cai

mai mare
mai elegant

CIRC TENT

sosește cu tren special și va da

prima reprezentație
la deschidere = în **27 Iunie**

LA STA AICI NUMAI ZECE ZILE.

Trupa mea renumită a cercetat cele mai mari orașe și
citate: Budapesta, Viena, Berlin, Paris, Dresda, Lipsca, Mün-
chen, Köln, Hamburg, Hannover, Bruxella, Zürich, Basel, Ge-
nova, Mailand, Turin, Genua, Florența, Roma, Neapol și Palermo.
Rog onor. public a-mi cerceta reprezentațiile și rămân

cu deosebită stimă

CĂSAR SIDOLI

director și proprietar, șef-comandantul ordului
St. Sava, cavalier al ordinului
Coroana României, al ordinului Takova, ș. a.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

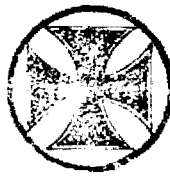
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și înviează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împiedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, ticătuiri de urache, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, astma, suzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, vutul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circula-

ție neregulată a sângelui con-
tra multor altor boale, cari la
tractare normală a medicului
se vindecă prin electricitate.
Inasurirea acestui aparat este,
că vindecă nu numai din timp
în timp, ci introduce constant
în corpul omenesc binefăcătorul cu-
rent, când pe deoparte vindecă
cu succes boalele afecțate, eară
pe de altă parte e cel mai bun
scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărilor, că acest aparat
vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate încurșe din toate părțile lumii
cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste
atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin apa-
ratul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul
meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu
poate fi confundat cu aparatul „Volta”, care atât în Germania, cât și în
Anstro-Ungaria a fost officios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu
electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut,
apreciat și respândit.

Chiar și iefințatarea estraordinară a crucei mele electro-magne-
tice o recomandă cu înțetire.

206

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburile învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de consti-
tutie foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expedare pentru țeară
și străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

Alianța Măestrilor de Mobile din Arad

vis-à-vis cu ușa principală a teatrului.

Recomandă bogatul magazin de mobila cea mai modernă, lucrata exclusiv de maeștrii aradani.

MARE ASORTIMENT DE
PERDELE, COVOARE ȘI COUVERTURI.

Scopul nostru a aduce în contact direct publicul cu maeștrii, punem la dispoziția onorabilului public

mobila cea mai bună cu prețurile cele mai favorabile!

Cu planuri servim gratuit.

Atragem atențiunea publicului asupra magazinului nostru principal din calea Archiducelui
Iosif No. 11. pe care îl ținem numai până în 1-a August.

Protejarea onor. public o cere:

Az Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezete

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

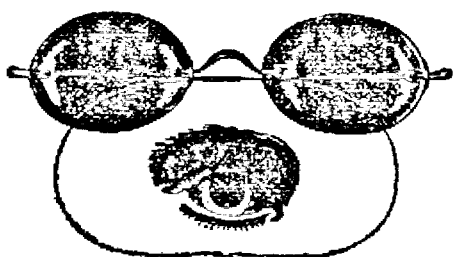
Splendidă iluminăție seara până la ora 11.

Foarte importanți pentru toți, care poartă ochelari!

Deiaphragma și ochelarii noi — perpha ai lui
RODENSTOCK fără reflex din fabrica de articole optice
a lui G. Rodenstock din München

Fără rame!

Sticla de
cristal, o-
mogenă
foarte stră-
vezie.

Fără rame!

Lipsiți cu
totul de îm-
prăștiarea
deasă ne-
plăcută a ra-
mei sticlei.

Cei mai buni și perfecți pentru vederea curată și
pătrunzătoare, pentru cruțarea și menținerea
forței vizuale.

Singurul reprezentant în Arad și jur **Samuil Dick** orologier și fabricant de
articole optice. Colțul
Străzii Ioan Weitzer.

557

Să sprijinim industria din patrie!!

Schimbare de prăvălie.

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. publicului și stimaților mei clienți, că

din 1. Mai a. c.

mi-am transpus croitoria mea ungurească și civilă din Rápolna-u. 10.

în Boros-Béni-tér 22.

unde ori-ce încercare de branșă mea se efectuește foarte bine, foarte punctual și cu
prețurile cele mai ieftin posibil. Pe lângă aceasta mai am în magazin și vând ieftin

haine ungurești gata, costume pentru muncitori.

Primește transformarea și repararea ori-cărei haine, și o efectuează convenabil.
Recomandându-mă și mai departe în prețuita bunăvoință a p. t. publicului

rămân cu stimă

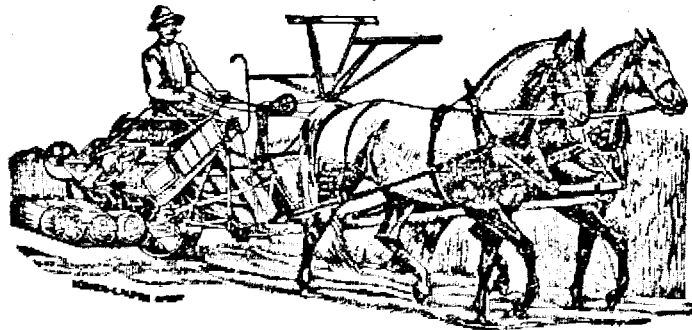
KOCSIS GYÖRGY, croitor.

Să sprijinim industria din patrie!!

Carol Drössler

fabrica priv. ces. și reg. de mașini agricole

Budapesta, VI., Váci-körút 59.

Liferează:
Automobile,
locomobile,
asortimente com-
plete pentru mașini
de imblătit, asor-
timente pentru
pluguri cu aburi,
„Milwaukee“

mașini de cosit, de secerat și legat snopi, construcția cea mai nouă.

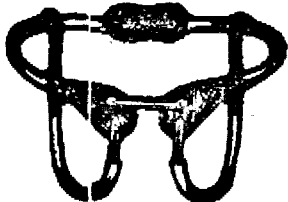
mașini de sămănat „Rákóczy Drill“ și ori-ce alte mașini ese-
cutate solid și trainic.

Conspect pentru prețuri și articole se trimite gratis la dorință. 490

Prăvălie pentru mânuși și
suspensorii a lui

Hubatschek T.

ARAD, Szabadság-tér 20 sz.

In casa Bancii populare și de industrie Aradane.)

Recomandă on. public mânușile pentru femei și
bărbați fabricate în atelierul propriu, în toată culoarea
și în tot fazonul, pe lângă prețurile cele mai culante;
mai departe se capătă tot felul de mijloace de pansare
din materia cea mai bună, fabricate conform indicați-
unilor medicale. Mai departe recomand asortimentul de
cravate, pe care le vând pentru prețuri extraordinar de
echitabile. Rugând spriginul binevoitor al public rămân

cu respect: **Hubatschek T.**

808

Să părtinim industria dela noi!

Primul deposit aradan de parisole și paraplee.

== Construcții proprii. ==

Nassan R. ARAD,

Szabadság-tér 19

Parisole, paraplee, corturi de grădină, pa-
raplee de gală, corturi pentru ingineri, um-
brele pentru copii, umbrele elegante se
***** pot alege. *****

Tot felul de reparaturi se efectuează în aceeași zi.

Să sprijinim industria dela noi!

Meșter zidar cu diplomă.

Intreprenor de zidiri.

PFEIFFER SÁNDOR

Cancelaria în Arad, str. Török-Gabor No. 2.

la tot felul de lucrări de zidărie, precum:
case de închiriat, case particulare, vile și alte,
în ori-ce stil, în provincie și loc.

Edificări de ghetărit, elevatoare, magazine,
grăduri ș. a., în stil american și de alt soi,
precum și transformări de case, colorări și de-
corări de fațade, svintarea pereților umezi, ș. a.

Esoporează cele mai mari imprumuturi
pentru edificări.

Atelier de văpsitorie și spoire.

— Am onoare a aduce la cunoștința p. t. publicului, că
am deschis în Arad, — **Edelspacher-u-7.**

un atelier de spoitorie și văpsitorie

unde primesc ori-ce lucru ce cade în branșă asta, ca: spoirea
edificiilor, văpsirea mobilelor de fer și lemn, vane de băi, odăi
de băi, apărătoare contra dogoarei sobei, coșuri de lemn, pa-
dimente după poftă. Floderarea o fac după experiențe speciale
câștigate în străinătate. — — — — —

— Principiul e »prețuri solide și serviciu prompt« și mă voi
sili să câștig bunăvoința publicului. — — — — —

Cu stimă: **MOLDOVÁN BÉLA.**

Atelierul de tâmplărie

al lui

Czirkál Géza

din ARAD, Sina-utca,

execută tot felul de lucrări atin-
gătoare de această branșă cu a-
tențiune deosebită și cu prețuri
din cele mai scăzute.